

**ARIKOĐLU, Ekrem, *Örnekli Hakasça-Türkçe Sözlük*,
Ankara, 2005, 558 s, ISBN 975-338-671-0**

Arıkoğlu'nun hazırladığı *Örnekli Hakasça-Türkçe Sözlük*'te yaklaşık 17.000 kelime bulunmaktadır. Arıkoğlu bu sözlüğü dört ana kaynaktan yararlanarak hazırlamıştır. Bunlardan birincisi Rus Türkolog Baskakov'un hazırladığı 13.000 kelimelik Hakasça-Rusça sözlüktür. Arıkoğlu, sözlüğünün madde başı kelimelerini tespit ederken bu sözlükten istifade etmiştir. İkinci kaynak ise büyük Hakas antropoloğu ve tarihçisi Viktor Butanayev'in *Tarih-Etnografya Sözlüğü*'dür. Üçüncü kaynak *Rusça-Hakasça Sözlük*'tür.

Arıkoğlu'nun hazırlamış olduğu bu sözlüğün önemi, Hakas edebiyatçılarının eserlerinden alıntılar yaparak, kelimelerin cümle içerisindeki kullanımlarını vermesindedir. Arıkoğlu aynı zamanda pek çok Hakas atasözü ve bilmecesini de örnek cümle olarak kullanmıştır. Sözlük bu özelliği ile řu ana kadar yapılmış olan karşılıklı Türk lehçeleri sözlükleri arasında bir ilk olma özelliğini taşımaktadır. Bu tarzda yapılan diğer karşılıklı Türk Lehçeleri sözlüklerinde ya kelimelerin bire bir karşılıkları verilmiş ya da lehçenin kendi dilindeki açıklamalı sözlük esas alınarak diğer lehçeye aktarılmıştır.

Sözlükte yirmi dokuz tanınmış çağdaş Hakas edebiyatçısının edebi eserleri de örnek cümleler arasında yer almaktadır. Bu bakımdan dördüncü ana kaynak olarak da, Arıkoğlu'nun da eserinin önsözünde belirttiği gibi Çağdaş Hakas edebiyatçılarının eserlerini sayabiliriz. Ayrıca Arıkoğlu uzun zamandır üzerinde çalıştığı ve nihayetinde 2007 Haziranında yayınladığı Hakas Kahramanlık Destanlarında geçen kelimeleri de sözlüğe eklemiştir.

Arıkoğlu sözlükte kelimelerin hangi ağza ait olduğunu bazen belirtmiş bazen de buna dair göndermeler yapmıştır. Anlamını vermeden gönderme yaptığı kelimeler çoğunlukla ağız kelimeleri olmuştur.

Doç. Dr. Ekrem Arıkoğlu Türklüđe gönül vermiş bir Türkolog olarak büyük sıkıntılara katlanıp Sibiryada bulunan Hakas Türk yurduna gitmiş, neredeyse yok olmak üzere olan bu Türk lehçesinin sözlüğünü bir Türk Türkolođun gözüyle yazmış ve Hakasçadan- Hakasçaya anlatımlı bir sözlüğü olmayan Hakasçanın sözlüğünü Hakasçadan Türkçeye hazırlamıştır. Türkoloji sahası bu eserinden dolayı kendisine minnettar olacaktır.

Çok büyük bir emek ve özel bir çalışma gerektiren bu güzel çalışma dolayısıyla Arıkoğlu'nu kutluyor, Hakas Türkçesi ile ilgili bilimsel yayınların ülkemizde her geçen gün artmasını diliyoruz.

Arař. Gör. Erkan KARAGÖZ